

ISSN 2083-0343
e-ISSN 3071-6543

Acta Medicorum Polonorum

R. 14/2024 – Zeszyt 2

STRESZCZENIA – ABSTRACT

słowa kluczowe – keywords

Walory lecznicze uzdrowisk wschodnio-galicyskich (Lubień, Morszyn, Pustomyty, Truskawiec, Szkoło) w świetle analiz balneochemicznych przeprowadzonych do 1939 r.

Therapeutic values of eastern Galician health resorts (Lubien, Morszyn, Pustomyty, Truskawiec, Szkoło) in the light of balneochemical analyzes carried out until 1939

Agnieszka Molendowska

Wrocław

Streszczenie. Artykuł przedstawia wkład polskich farmaceutów i chemików w odkrywanie właściwości leczniczych wód i peloidów występujących w uzdrowiskach Galicji Wschodniej. Ramy czasowe artykułu obejmują lata 1827-1939, z wyłączeniem okresu I wojny światowej. Dokonano krótkiego przeglądu historii i infrastruktury Truskawca, Lubienia, Szkoła, Pustomytów i Morszyna. Scharakteryzowano sylwetki badaczy zajmujących się naturalnymi surowcami uzdrowiskowymi: B. Radziszewskiego, E. Czarniańskiego, B. Pawlewskiego, M. Dunin-Wąsowicza i L. Marchlewskiego. Przedstawiono metody badawcze i wyniki najważniejszych analiz składu chemicznego wód i peloidów w tych uzdrowiskach. Wykazano związek między badaniami balneochemicznymi a rozwojem uzdrowisk jako miejsc leczenia określonych problemów zdrowotnych.

Abstract. The article presents the contribution of Polish pharmacists and chemists to discovering the healing properties of mineral waters and peloids found in the health resorts of Eastern Galicia. The time frame of the article covers the years 1827-1939, excluding the period of World War I. A brief review of the history and infrastructure of Truskawiec, Lubień, Szkoło, Pustomyty and Morshyn was made. The profiles of researchers dealing with natural spa resources (B. Radziszewski, E. Czarniański, B. Pawlewski, M. Dunin-Wąsowicz, and L. Marchlewski) were characterized. Research methods and results of the most critical analyses of the chemical composition of water and peloids in these health resorts are presented. A connection has been demonstrated between chemical research and the development of spas.

Słowa kluczowe: balneochemia, wody mineralne, borowiny, peloidy. Truskawiec, Lubień, Szkoło, Pustomyty, Morszyn, uzdrowiska

Keywords: balneochemistry, mineral waters, peloids, peloids. Truskawiec, Lubień, Szkoło, Pustomyty, Morshyn, health resorts

Telesfor Piecuch (1928-2022) – profesor chirurgii, jeden z najdłużej żyjących polskich chirurgów

Telesfor Piecuch (1928-2022) – professor of surgery, one of the longest-living Polish surgeons

Michał Tyszkowski

Wrocław

Streszczenie. Artykuł przedstawia zasłużonego chirurga wrocławskiego prof. dra hab. n. med. Telesfora Piecucha. Urodził się 27 lutego 1928 r. W 1953 r. ukończył Akademię Medyczną w Poznaniu, uzyskując dyplom lekarza. W latach 1959-1999 pracował w 4. Wojskowym Szpitalu Klinicznym z Polikliniką we Wrocławiu. W ramach służby wojskowej uzyskał stopień pułkownika, a w pracy naukowej tytuł profesora. Zajmował się prawie wszystkimi rodzajami chirurgii, poza przeszczepem serca, i wykonywał operacje na wszystkich narządach, od mózgu do kończyn. Jest autorem 145 prac w czasopismach naukowych i 215 wystąpień na konferencjach, zjazdach i sympozjach naukowych oraz dwóch książek. Zmarł 9 marca 2022 r. we Wrocławiu.

Abstract. The article presents a distinguished Polish surgeon from Wrocław, Prof. Telesfor Piecuch. Born on February 27, 1928, he graduated from the Medical Academy in Poznań with a medical degree in 1953. In the years 1959-1999 he worked at the 4th Military Clinical Hospital with Polyclinic in Wrocław. As part of his military service, he obtained the rank of colonel, and the title of professor in his scientific work. He was involved in all types of surgery, except heart transplantation, and performed surgical operations of all organs, from the brain to the limbs. He is the author of 145 publications in scientific journals, and 215 presentations at conferences, congresses and scientific symposia, as well as two books. He died on March 9, 2022 in Wrocław.

Słowa kluczowe: chirurgia, medycyna powojenna, wrocławskie kliniki, historia chirurgii, rana postrzałowa, balistyka, dwudziesty wiek

Keywords: surgery, post-war medicine, Wrocław clinics, history of surgery, gunshot wound, ballistics, twentieth century

Inwentarz dobrych i zepsutych leków, książek i różnych naczyń w Aptece Świętego Jana w Wilnie z roku 1787

Inventory of good and spoiled medicines, books and various vessels in Saint John's Pharmacy in Vilnius in 1787

opracowała Anita Magowska

ORCID 0000-0002-6046-3993

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Streszczenie. Artykuł składa się z komentarza i tekstu źródłowego, którym jest pierwsza część inwentarza dobrych i niezdatnych do użytku leków, książek oraz wyposażenia Apteki Świętojańskiej w Wilnie. Inwentarz został spisany w 1787 r., kiedy aptekę jezuicką przejmowała Szkoła Główna Litewska. Inwentarz sporządził aptekarz Andrzej Koczyk. Komentarz do inwentarza zaznajaia z kontekstem jego powstania.

Abstract. The article consists of a commentary and a source text, which is the first part of the inventory of good and unsuitable medicines, books and equipment of the St. John's Pharmacy in Vilnius. The inventory was written in 1787, when the former Jesuit pharmacy was taken over by the Lithuanian Main School. The inventory was prepared by Andrzej Koczyk, a pharmacist. The commentary to the source edition presents the context of its creation

Słowa kluczowe: apteka jezuicka w Wilnie, Litewska Szkoła Główna, historia leków

Keywords: Jesuit pharmacy in Vilnius, Lithuanian Main School, history of medicines